

A SZENTATYA, FERENC PÁPA ÜZENETE

A BÉKE 56. VILÁGNAPJÁRA

2023. JANUÁR 1.

**Senki sem menekülhet meg önmagában!
Újrakezdés a koronavírus-járvány után, hogy közösen keressük a béke útjait**

*„Ami az időt és az órát illeti, testvérek, arról nem szükséges írnom.
Magatok is pontosan tudjátok, hogy az Úr napja úgy érkezik el, mint éjjel a tolvaj”
(Szent Pál első levele a tesszalonikai híveknek 5,1–2).*

1. Pál apostol e szavakkal arra szólítja fel a tesszalonikai közösség tagjait, hogy állhatatosan várják az Úrral való találkozást, nyitott szívvel, mindkét lábbal a földön állva, figyelmesen szemlélve a valóságot és a történelem eseményeit. Még akkor is, amikor életünk eseményei tragikusnak látszanak, és úgy érezzük, hogy az igazságtalanság és a szenvedés sötét és nehezen elviselhető alagútjába jutottunk, arra szól a meghívásunk, hogy szívünket nyitva tartsuk a remény előtt, és bizakodva várakozzunk Istenre, aki megajándékoz bennünket jelenlétével, gyengéden kísér, fáradtságunkban megerősít, és mindenekelőtt megmutatja számunkra a helyes utat. Ezért Szent Pál többször is arra buzdítja a közösség tagjait, hogy legyenek éberek, keressék a jót, az igazságosságot és az igazságot: „Ne aludjunk hát, mint a többiek, hanem legyünk éberek és józanok” (1Tessz 5,6). Ez felhívás arra, hogy virrasszunk, ne zárkózzunk be a félelembe, a szomorúságba vagy a lemondásba, ne engedjünk a szétszórtságoknak, ne csüggedjünk el, hanem tegyünk inkább úgy, mint az örök, akik képesek figyelni és észrevenni a hajnal első fényeit, különösen a legsötétebb órákban.

2. A koronavírus-járvány mély sötétségbe taszított bennünket, feldúlva megszokott életvitelünket, felborítva terveinket és szokásainkat, felforgatva a legkiváltságosabb társadalmak látszólagos nyugalalmát is, zűrzavart, szenvedést és oly sok testvérünk halálát okozva.

A hirtelen kihívások örvényébe és egy, még a tudomány számára sem teljesen világos helyzetbe sodródva a teljes egészségügyi szektor azon fáradozott, hogy enyhítse az emberek fájdalmát és megoldást találjon; csakúgy, mint a politikai döntéshozók, akiknek fontos intézkedéseket kellett meghozniuk a vészhelyzet szervezett kezelése terén.

A fizikai tünetek mellett sokak – egyesek és családok – számára a koronavírus-betegség hosszútávú hatásokkal járó általános rossz közérzetet is okozott, melynek nem elhanyagolható következményeit a hosszúan tartó elszigeteltség és a szabadság különböző korlátozásai tovább súlyosbították.

Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a világjárvány a társadalmi és gazdasági rend néhány érzékeny pontját is érintette, ellentmondásokat és egyenlőtlenségeket felszínre hozva. Veszélyeztette a munkahelyek biztonságát és felerősítette a társadalmunkban egyre általánosabbá váló magányt, különösen a legkiszolgáltatottabbak és a szegények körében. Gondoljunk csak a dolgozók millióira szerte a világon, akik a lezárások alatt munka és támogatás nélkül maradtak.

A társadalom és az egyének olyan helyzetekben, amelyek a legyőzöttség és a keserűség érzését keltik, ritkán képesek fejlődni: ezek az érzések gyengítik a békéért tett erőfeszítéseket, társadalmi konfliktusokat, frusztrációt szülnek, végül pedig az erőszak különböző formáit idézik elő. Ebben az értelemben úgy tűnik, hogy a járvány még világunk legbékésebb részeit is megrázta, és számtalan sebet tárt fel.

3. Három év után eljött a megfelelő pillanat, hogy időt szánjunk a kérdésfeltevésre, a tanulásra, a növekedésre, annak vállalására, hogy egyénként és közösségként is változunk. Ez kiváltságos időszak arra, hogy felkészüljünk az „Úr napjára”. Már többször megfogalmaztam, hogy a válsághelyzetekből az ember sosem jön ki változatlanul: vagy jobban vagy rosszabbul kerülünk ki belőle. Ma arra kapunk meghívást, hogy feltegyük magunknak a kérdést: mit tanultunk a világjárványból? Milyen új utakat kellene bejárnunk, hogy levethessük régi szokásaink béklyóit, hogy felkészültebbek legyünk, és hogy valami újat merjünk tenni? Az élet és a remény milyen jeleit ragadhatjuk meg annak érdekében, hogy továbblépünk és jobba tegyük világunkat?

Miután magunk is megtapasztaltuk a törekenységet, mely az emberi valóságot és személyes létünket is jellemzi, elmondhatjuk, hogy a koronavírus-betegség legnagyobb tanulságát annak felismerése jelenti, hogy mindannyiunknak szüksége van a többiekre, hogy a legnagyobb, bár törekeny kincsünk a közös istengyermekségünkön alapuló emberi testvériség, és hogy senki sem menekülhet meg önmagában. Ezért tehát sürgetően fontos, hogy közösen keressük és mozdítsuk elő azokat az egyetemes értékeket, amelyek kijelölik ennek az emberi testvériségnek az útját. Azt is megtanultuk, hogy ráhagyatkozásunk a haladásra, a technológiára és a globalizáció hatásaira nemcsak túlzottá, hanem individualista és bálványimádó méreggá vált, mely veszélyezteti az igazságosság, az egyetértés és a béke óhajtott biztosítását. Gyorsan változó világunkban az egyenlőtlenség, az igazságtalanság, a szegénység és a kirekesztés széles körben elterjedt problémái igen gyakran nyugtalanságot és konfliktusokat szítanak, erőszakot, sőt, háborút eredményeznek.

Miközben a világjárvány mindezt felszínre hozta, pozitív jelenségekre is felfigyelhetünk, mint például az alázathoz való áldásos visszatérés; bizonyos fogyasztói igények csökkentése; az újra megélt szolidaritás, mely arra ösztönöz, hogy kilépünk önzésünkből és megnyílunk mások szenvedése és szükségletei előtt; valamint sok ember – néhány esetben valóban hősies – elkötelezettsége, akik önfeláldozóan munkálkodtak azért, hogy mindenki a lehető legjobban vészelje át a járványhelyzet drámáját.

Ebből a tapasztalatból megerősödött tudatosság született, mely minden népet és nemzetet arra hív, hogy ismét a középpontba helyezze az „együtt” szót. Csak együtt, testvériségben és szolidaritásban vagyunk ugyanis képesek arra, hogy békét teremtsünk, biztosítsuk az igazságot és túljussunk a legfájdalmasabb eseményeken. A világjárványra adott leghatékonyabb válaszok ugyanis azok voltak, amelyekben társadalmi csoportok, köz- és magánintézmények, illetve nemzetközi szervezetek összefogtak, félretéve saját, partikuláris érdekeiket azért, hogy a kihívással szembenézzenek. Csak a testvéri és önzetlen szeretetből fakadó béke segíthet legyőzni a személyes, társadalmi és globális válságokat.

4. Ugyanakkor, amikor már remélni mertük, hogy túl vagyunk a koronavírus-járvány legsötétebb éjszakáján, egy újabb csapás sújtja az emberiséget. Egy újabb szörnyűség kibontakozásának vagyunk tanúi: egy háborúnak, mely hatásaiban hasonlítható a világjárványhoz,

de amelyet bűnös emberi döntések irányítanak. Ukrajnában a háború ártatlan áldozatokat szed, és bizonytalanságot okoz, nemcsak a közvetlenül érintettek, hanem nagyon sokak számára széles körben és válogatás nélkül, beleértve azokat is, akik több ezer kilométerrel távolabb szenvednek a háború járulékos hatásaitól – gondoljunk csak a gabona- és üzemanyagárakkal kapcsolatos problémákra.

Természetesen nem ilyen járvány utáni időszakot reméltünk vagy vártunk. Valójában ez a háború, a világ összes többi konfliktusával együtt az egész emberiség és nem csupán a közvetlenül érintett felek vereségét jelenti. Míg a koronavírus-betegségekre találtak vakcinát, a háború ellen még nem találtak fel ellenszert. A háború vírusát bizonyosan nehezebb legyőzni, mint azokat a kórokozókat, amelyek az emberi szervezetet fertőzik meg, mert az nem kívülről, hanem a bűn által megrontott emberi szívből fakad (vö. Mk 7,17–23).

5. Mit kell tehát tennünk? Először is engedjük, hogy a megtapasztalt válsághelyzet megváltoztassa a szívünket, vagyis engedjük, hogy ezen a történelmi pillanaton keresztül Isten megváltoztassa a világ és a valóság értelmezésének megszokott szempontjait. Nem gondolhatunk többé csak a személyes vagy a nemzeti érdekeink védelmére, hanem a közjó fényében, közösségi felelősséggel, vagyis egy mindenkit magában foglaló testvériségre nyitott „mi”-ként kell szemlélnünk magunkat. Nemcsak saját biztonságunkat kell keresnünk, hanem itt az ideje, hogy mindannyian egész társadalmunk és bolygónk gyógyulásáért dolgozzunk, megteremtve egy igazságosabb és békésebb világ alapjait, komolyan elkötelezve magunkat egy olyan jóra való törekvés mellett, amely valóban közös.

Ahhoz, hogy ezt megtehessük és hogy a koronavírusjárvány válsághelyzete után jobban éljünk, nem szabad figyelmen kívül hagynunk egy alapvető ténytet: az erkölcsi, társadalmi, politikai és gazdasági válságok, amelyeket átélünk, mind összefüggenek egymással, és azok a problémák, amelyeket elszigeteltnek tekintünk, valójában a többinek okai vagy következményei. Ezért az a feladatunk, hogy felelősséggel és együttérzéssel nézzünk szembe világunk kihívásaival. Meg kell újítanunk erőfeszítéseinket, hogy biztosítsuk a közegészségügyi ellátást mindenki számára; elő kell mozdítanunk a békére irányuló kezdeményezéseket, hogy véget vessünk a konfliktusoknak és háborúknak, amelyek továbbra is áldozatokat követelnek és szegénységet okoznak; összehangoltan kell gondoskodnunk közös otthonunkról, egyértelmű és hatékony lépéseket kell tennünk az éghajlatváltozás ellen; küzdenünk kell az egyenlőtlenség vírusa ellen, ételt és tisztességes munkát kell biztosítanunk mindenki számára, támogatnunk kell azokat, akik még a minimálbért sem kapják meg, és nagy nehézségekkel küzdenek. Fáj nekünk az a botrány, hogy népek éheznek. Megfelelő intézkedéseket kell hoznunk a befogadás és az integráció előmozdítására, különösen a bevándorlókat és a társadalmunkban kitaszítottként élőket illetően. Csak akkor leszünk képesek új világot építeni és hozzájárulni Isten országának felépítéséhez, mely a szeretetet, az igazságosságot és a béke országa, ha Isten végtelen és irgalmas szeretetétől inspirálva önzetlen vágyakozással vetjük bele magunkat ezekbe a helyzetekbe.

Azzal a reménnyel osztom meg ezeket az gondolatokat, hogy az új évben együtt járhatjuk az utat, megszívlelve azt, amit a történelem taníthat nekünk. Jókívánásaimat küldöm az állam- és kormányfőknek, a nemzetközi szervezetek vezetőinek és a különböző vallások vezetőinek. Az összes jóakarátú férfinak és nőnek azt kívánom, hogy a béke munkásaként napról napra egy jó új évet építsenek! A szeplőtlen Mária, Jézus anyja és a béke királynője járjon közben értünk és az egész világért!

Kelt a Vatikánban, 2022. december 8-án.

Ferenc